

Český svaz házené
Bolzanova 1, 110 00 Praha 1
www.chf.cz

KONCEPCE ČINNOSTI ROZHODČÍCH ŽEN

Únor 2017

KONCEPCE

ČINNOSTI ROZHODČÍCH ŽEN

OBSAH:

	strana
1. Cíl	3
2. Zaměření	3
3. Úvod	3
4. Legislativní podklad	4
5. Fáze koncepce	4
5.1. Pracovní tým	4
5.2. Činnosti pracovního týmu	5
5.3. Práce KSH s novými získatelkami rozhodcovské licence – licence D nebo C	5
5.4. Práce ČSH s pokročilými rozhodčími - licence B a A	6
5.5. Perspektivní rozhodčí ženy	7
5.6. Kariéra	8
6. Aktivity v jednotlivých fázích	8
6.1 Pracovní tým	8
6.2 Činnosti pracovního týmu	8
6.3 Práce KSH s novými získatelkami rozhodcovské licence – licence D nebo C	8
6.4 Práce ČSH s pokročilými rozhodčími - licence B a A	9
6.5. Perspektivní rozhodčí ženy	9
6.6. Kariéra	9
7. Organizační zajištění	9
7.1. Doba trvání	9
7.2. Činnosti KR ČSH	9
7.3. Sekretariát ČSH	10
7.4. Činnosti KR KSH	10

1. CÍL: systematická specifická podpora žen rozhodčích

2. ZAMĚŘENÍ:

- ženy rozhodčí řídící utkání soutěží ČSH: skupina 1, 2, 3, 4
- ženy rozhodčí řídící utkání soutěží KSH: skupina 5

3. ÚVOD

V souladu s tendencí EHF a IHF podporovat masivnější zapojení počtu žen coby rozhodčích házené, přistoupila komise rozhodčích ČSH (dále jen KR ČSH) rovněž k některým koncepčním změnám, jež by se v první řadě měly dotýkat systematické a specifické podpory stávajících licencovaných rozhodčích ženského pohlaví. Hlavním smyslem tohoto projektu je vytvořit podmínky a ustálený rámec pro přípravu žen rozhodčích, a tak výrazně přispět k rozšíření této skupiny. Smyslem ovšem není bezhlavé prosazování rozhodčích žen na úkor kvality, Koncepce řeší konstruktivní přístup ke specifické přípravě ženských rozhodčích, které dostávají příležitost jako rozhodčí ne pro to, že jsou ženy, ale protože se prezentují jako kvalitní rozhodčí. Tento projekt má ambici spolupracovat s obdobnými projekty EHF, jejíž součinnost zajistí J. Konečný, vedoucí programu YRP EHF.

Během posledních let došlo a nadále dochází k výraznému vyškolení rozhodčích ženského pohlaví. Jejich aktivní zapojení se do rozhodování soutěží je však minimální respektive není adekvátní aktuálnímu počtu. Je nutné zajistit aktivní specifickou podporu komisí rozhodčích krajských svazů házené (dále jen KR KSH) a zároveň vytvořit ucelený systém koncepční práce s touto skupinou na KR ČSH. Je nezbytné se zaměřit mj. na osobnostní předpoklady, psychologickou podporu, překonání bariér, nastavení priorit a cílů. V neposlední řadě je klíčové podstatně zvýšit motivaci všech rozhodčích žen s jasně danou linií postupu. Ženám rozhodčím je třeba v rámci školení věnovat specifickou pozornost a péči tak, abychom jejich zájem udrželi. Znalost pravidel, legislativních předpisů stejně tak jako fyzická připravenost spadá do společné oblasti klasických školících seminářů. Pro ženy rozhodčí platí bez výjimky pravidla pro licencování rozhodčích, které tato Koncepce neřeší.

Velmi důležitá je spolupráce s KR KSH, které mají naprosto nezastupitelnou roli v aktivní práci s rozhodčími obecně. Na této úrovni dochází k nejmasivnějšímu úbytku aktivní činnosti rozhodčích žen, a to zejména díky nepřekonání základní psychologické bariéry. Je nezbytné, aby ženy byly z počátku své rozhodcovské kariéry vedeny zkušenějšími rozhodčími, kdy postupně vstřebají často velmi negativní atmosféru na hřišti. Velmi důležitá je pravidelná komunikace, vzbuzení zájmu a podpora v této oblasti. Samozřejmě ne každá rozhodčí má předpoklady řídit nejvyšší soutěže, ale může kvalitně a poctivě pracovat na úrovni V. až III. skupiny. I takové rozhodčí potřebujeme pro zajištění soutěží a jsou pro nás důležité.

Rozhodčí, zejména ty, které mají snahu a předpoklady k dalšímu výkonnostnímu růstu musejí cítit, že někdo jejich zájem a výkony registruje. Je důležité, aby se KR KSH aktivně dále staraly o „svoje“ rozhodčí, které vyslali do řízení soutěží ČSH. Není v silách KR ČSH suplovat veškeré činnosti, které by měly vykonávat KR KSH.

4. LEGISLATIVNÍ PODKLAD

Platná legislativa:

- Zásady licencování a řízení rozhodčích;
- Prováděcí zásady Exekutivy ČSH č. 4/2016 k čl. 28 odst. 2 a 9 Soutěžního řádu ČSH - Výzva – „Chovej se fair play!“;
- Prováděcí zásady Exekutivy ČSH č. 1/2017 k článku 12, odst. 2, písm. h) Soutěžního řádu ČSH – povinní rozhodčí;
- Ekonomická směrnice ČSH v oblasti odměňování rozhodčích;
- Koncepce získávání a přípravy nových rozhodčích.

5. FÁZE KONCEPCE

Předkládaná koncepce se skládá z několika klíčových fází:

1. fáze – **ustavení pracovního týmu při ČSH** – KR ČSH
2. fáze – **činnosti pracovního týmu** – KR ČSH
3. fáze – **práce s rozhodčími ženami** – KR ČSH + KR KSH
4. fáze – **perspektivní rozhodčí** – KR ČSH + KR KSH
5. fáze – **kariéra** – Český svaz házené – KR ČSH

Těžiště naplňování Koncepce tohoto projektu bude spočívat jak na KR KSH, které by měly zintenzivnit svoji dosavadní činnost, tak zejména na KR ČSH, která bude řídit realizaci této Koncepce a koordinovat jednotlivé kroky a opatření.

5.1. Pracovní tým

KR ČSH ustanoví pracovní tým složený ze zástupců KR ČSH, dále pak aktivních rozhodčích žen nejvyšších skupin ev. zástupce delegátů žen a v neposlední řadě koordinátora aktivit za českou a moravskou část. Úkolem tohoto pracovního týmu bude navrhovat dílčí aktivity k naplnění dané Koncepce. Jedná se zejména o specifické školící semináře, pracovní setkání, přípravu podpůrných materiálů, aktivní podíl na sledování, vzdělávání, mentoringu rozhodčích žen, a to v rámci různých programů, turnajů, či jiných aktivit. V neposlední řadě spadá do gesce pracovního

týmu pravidelná komunikace směrem k rozhodčím ženám, KR ČSH a KR KSH a navrhování složení ženských dvojic rozhodčích.

5.2. Činnosti pracovního týmu

- vzdělávací semináře – minimálně 2x za rok bude ustanoven termín specifického vzdělávacího semináře pro kompletní skupinu rozhodčích žen bez rozdílu zařazení do výkonnostní skupiny. Cílem semináře je mj. vzájemné poznávání se s cílem vytvoření perspektivních ženských dvojic rozhodčích, vyměňování dosavadních zkušeností od nejnižších po nejvyšší soutěže, odbourání psychologických bariér, vytyčení problémových oblastí a nastavení jejich řešení. Důraz je nutné klást na pravidelnou podporu, kterou pracovní tým rozhodčím ženám vytváří;
- pracovní setkání – pracovní setkání ať již v rámci osobních jednání nebo internetových konferencí mají za cíl řešení operativních problémů, přípravy materiálů, vytyčování dílčích úkolů a vyhledávání zajímavých témat k řešení a rozpracování;
- podpůrné materiály – potřeba vytváření podpůrných materiálů vychází z uvedení Konceptce rozhodčích žen do praxe. Základ tvoří stávající metodika KR ČSH, která bude dále rozpracována ve specifických oblastech, které Pracovní tým ustanoví;
- mentoring rozhodčích žen - v rámci různých programů, turnajů, či jiných aktivit které budou vytipovány jako nejvhodnější, bude během celého roku docházet k řízeným nominacím pouze ženských dvojic za účasti člena Pracovního týmu ev. člena koordinačního týmu v rámci Konceptce získávání a přípravy nových rozhodčích.
- komunikace – jako klíčové se jeví nastavení pravidelné komunikace směrem k rozhodčím ženám, k níž bude využito dosavadních komunikačních kanálů tj. webové stránky ČSH, facebooková skupina „Komise rozhodčích ČSH“, e-mailová korespondence. Důležitost této skupiny rozhodčích je nutné zvýraznit a posilnit!

5.3. Práce KSH s novými získatelkami rozhodcovské licence – licence D nebo C

Zcela nejdůležitější etapa pro udržení nově vyškolených rozhodčích žen a jejich další rozvoj je práce a zapojení nově vyškolených rozhodčích do praxe. Cílem všech KR KSH by mělo být dokázat co nejrychleji rozpoznat mezi nově vyškolenými rozhodčímí ty, kteří mají zájem a elementární schopnosti k dalšímu růstu a tyto rozhodčí pak navrhnout na postup do IV. skupiny, kde získají další cenné zkušenosti. Před tím, než bude rozhodčí připravena na postup do soutěží řízených ČSH, je důležité pracovat prostřednictvím „Týmů koordinátorů KR KSH“ na úrovni soutěží KSH ve spolupráci s Pracovním týmem Konceptce rozhodčích žen. **Je nezbytné si uvědomit, že přístup k podpoře rozhodčích žen je odlišný od rozhodčích mužů. Svou roli zde hrají osobnostní předpoklady, přirozené obavy a zažitá hierarchie postavení mužů a žen ve společnosti.** Žádoucí je, aby rozhodčí ženy byly do

aktivit zapojovány v relativně nízkém věku (15 – 20 let), tak aby přerušení kariéry např. mateřskými povinnostmi přišlo co nejpozději. Nasazení do soutěží by mělo mít víc než jasnou a navazující posloupnost (mládež, dorostenecké soutěže dívek, dorostenecké soutěže chlapců, seniorské soutěže žen, seniorské soutěže mužů).

KR KSH vytipuje pro Pracovní tým Koncepce rozhodčích žen vždy před zahájením sezony nesoutěžní turnajové akce ve své oblasti, které je vhodné využít k mentoringu rozhodčích žen. Účast koordinátora v pozici pozorovatele je v gesci Pracovního týmu Koncepce rozhodčích žen.

- o pracovní tým Koncepce rozhodčích žen naváže spolupráci s pořadateli turnajů ve svém kraji, s pořadatelem těchto turnajů organizuje obsazení utkání žákovských kategorií;
- o v rámci této akce budou absolvovat spolu s pískáním také „mini seminář“;
- o koordinátor zpracuje souhrnné obecné hodnocení za každou rozhodčí zvlášť a zašle vedoucímu pracovního týmu Koncepce rozhodčích žen;
- o takto vyškolení rozhodčí budou připraveni řídit utkání organizovaná krajem a také soutěže žákovské ligy, následující soutěžní ročník jsou připraveni k postupu do soutěží ČSH.

V rámci obsazení krajských soutěží bude KR KSH dbát na dostatečné množství nominací pro rozhodčí ženy, tj. minimálně 2 x měsíc účast na soutěžním turnaji. Žádoucí je účast koordinátora v pozici pozorovatele, která je řešena v rámci kompetence KR KSH. V případě své přítomnosti koordinátor zpracuje hodnocení rozhodčích a zašle vedoucímu pracovního týmu Koncepce rozhodčích žen.

V obou případech jsou náklady koordinátorů řešeny v souladu s Konceptí získávání a přípravy nových rozhodčích:

- o cestovní náklady a odměna koordinátora vyúčtovány z rozpočtu KR ČSH;
- o cestovní náklady a odměna rozhodčím za rozhodovaná utkání bude vyplacena pořádajícím oddílem. V předem odsouhlasených případech předsedou KR ČSH je možné část cestovních nákladů rozhodčích vyúčtovat z rozpočtu KR ČSH.

5.4. Práce ČSH s pokročilými rozhodčími ženami - licence B a A

Druhá fáze rozvoje dovedností rozhodčího přichází po postupu ze soutěží řízených KSH do soutěží řízených ČSH. S tím souvisí zároveň postupné zvyšování licence rozhodčího řešeného standardními licenčními školeními.

Základním předpokladem pro další rozvoj rozhodčích žen je stanovení ustálených dvojic pro nasazování do soutěží. Důraz je kladen na vyrovnanou úroveň zkušeností a soubor předpokladů pro budoucí kariéru rozhodčího. Vzdálenost bydlíště je přesunuta až na druhou úroveň rozhodovacích kritérií.

Stěžejním bodem práce s pokročilými rozhodčími je jejich nasazování do soutěží, které by rovněž mělo mít víc než jasnou a navazující posloupnost (dorstenecké soutěže dívek, dorostenecké soutěže chlapců, seniorské soutěže žen, seniorské

soutěže mužů). Vzhledem ke skutečnosti, že ženských soutěží ČSH je méně než mužských, je nutné při obsazování podzimní a jarní části soutěží ČSH toto vzít v potaz a prioritně nasazovat ženské dvojice do příslušných soutěží. KR ČSH zároveň při obsazování vytipuje utkání, na která nasadí koordinátory do pozice pozorovatele. I v tomto bodě se posouvá hranice kilometrové vzdálenosti bydliště rozhodčího a místa odehrávaného utkání do pozadí. Četnost a kvalita odpískaných utkání je rozhodující pro potřebné získání zkušeností a získání sebevědomí, které jsou pro další vývoj rozhodčích nezbytné.

Náklady koordinátorů jsou řešeny v souladu s Konceptí získávání a přípravy nových rozhodčích:

- cestovní náklady a odměna koordinátora vyúčtovány z rozpočtu KR ČSH;
- odměna rozhodčím za rozhodovaná utkání bude vyplacena pořadajícím oddílem. V předem odsouhlasených případech předsedou KR ČSH je možné část cestovních nákladů rozhodčích vyúčtovat z rozpočtu KR ČSH;
- koordinátor zpracuje hodnocení rozhodčích a zašle vedoucímu pracovního týmu Koncepte rozhodčích žen.

5.5. Perspektivní rozhodčí ženy

Za perspektivní rozhodčí jsou považovány ty, které disponují osobnostními a fyzickými předpoklady pro práci rozhodčí a jejich prioritou je z dlouhodobého pohledu výkon funkce rozhodčí. V rámci mezinárodní kariéry je pak nezbytná jazyková vybavenost (angličtina). Před každým soutěžním ročníkem stanoví Pracovní tým Koncepte rozhodčích žen ve spolupráci s KR ČSH a KR KSH listinu perspektivních rozhodčích žen na daný ročník.

V rámci soutěžního ročníku:

- KR ČSH přizpůsobí nominace rozhodčích na utkání v rámci jejich perspektivy;
- KR ČSH nominuje perspektivní ženy rozhodčí v souladu s jejich aktuální výkonností na přátelské mezistátní utkání dorostenek, juniorek a žen reprezentačních týmů ČR;
- KR ČSH vytipuje vhodná utkání, na která nasadí koordinátory do pozice pozorovatele, který následně po utkání provede s rozhodčími rozbor situací z utkání;
- koordinátor zpracuje hodnocení rozhodčích a zašle vedoucímu pracovního týmu Koncepte rozhodčích žen;
- cestovní náklady a odměna koordinátora vyúčtovány z rozpočtu KR ČSH.

V rámci velkých házenkářských turnajů zejména juniorských a seniorských kategorií:

- program pro vytipované perspektivní rozhodčí ze skupin III a IV, u nichž je předpoklad pro postup do skupiny II příp. 1b;
- cílem je soustředit skupinu rozhodčích na jednom místě, kde by měly mít možnost řízení zejména dorosteneckých kategorií pod dohledem lektorů – koordinátorů;

- alespoň jedna (nejlepší) vybraná dvojice by měla mít možnost řídit jedno finálové utkání - motivace a odměna;
- odměna rozhodčím za rozhodovaná utkání bude vyplacena pořadajícím oddílem. V předem odsouhlasených případech předsedou KR ČSH je možné část cestovních nákladů rozhodčích vyúčtovat z rozpočtu KR ČSH;
- cestovní náklady a odměna koordinátora vyúčtovány z rozpočtu KR ČSH.

5.6. Kariéra

Rozhodčí, které prošly jednotlivými fázemi tohoto projektu, nebo alespoň jejich podstatnou částí, aby KR ČSH mohla rozhodovat kvalifikovaně o jejich dalším kariérním růstu, postupují v řízení soutěží vyšších kategorií a skupin zejména na základě:

- výsledků získaných zkušební nominací na utkání vyšší úrovně;
- participace v projektu mladých rozhodčích EHF;
- opakované sledování koordinátory;
- získání vyšší licence rozhodčího na základě účasti na licenčních seminářích.

6. AKTIVITY V JEDNOTLIVÝCH FÁZÍCH

6.1. Pracovní tým

- stanovení pracovního týmu
- nastavení plánu aktivit

6.2. Činnosti pracovního týmu

- nastavení harmonogramu a obsahu vzdělávacích seminářů
- nastavení postupu pracovních setkání
- vytyčení stěžejních témat pro vytvoření podpůrných materiálů
- nastavení harmonogramu mentoringu rozhodčích žen
- nastavení komunikace

6.3. Práce KSH s novými získatelkami rozhodcovské licence – licence D a C

- jednou za rok KR KSH a KR ČSH aktualizuje evidence aktivních rozhodčích žen
- posílení nasazení na řízení krajských soutěží rozhodčimi ženami KR KSH s využitím koordinátorů KR KSH
- průběžná práce s rozhodčimi ženami v rámci týmu koordinátorů KR KSH
- jednou za rok KR KSH pro Pracovní tým Koncepce rozhodčích žen vytipuje nesoutěžní turnajové akce vhodné k mentoringu a mini semináře rozhodčích žen

6.4. Práce ČSH s pokročilými rozhodčími ženami – licence B, A

- stanovení rozhodcovských dvojic žen
- posílení nasazení na řízení soutěží ČSH rozhodčími ženami s využitím koordinátorů KR KSH

6.5. Perspektivní rozhodčí ženy

- jednou za rok KR KSH a KR ČSH vytipuje perspektivní rozhodčí, avšak na návrh KR KSH lze zařazovat do skupiny rozhodčí i v průběhu soutěžního ročníku
- posílení nasazení na řízení soutěží ČSH a krajských soutěží rozhodčími ženami s využitím koordinátorů KR KSH
- nominace na KHN (kempy házenkářských nadějí - Nymburk) a mentoring
- nominace na PHC (Prague Handball Cup - Praha) a mentoring
- nominace na případné další akce – vhodné nejlépe na Moravě
- doporučení koordinátorů KSH na postup v rámci skupin
- postupné zvyšování licence rozhodčí
- opakované testování znalostí a fyzické kondice
- zpětná vazba rozhodčí a KR KSH

6.6. Kariéra

- určení kandidátů pro postup do skupiny II
- zkušební nominace na utkání vyšší úrovně/soutěže
- projekt mladých rozhodčích EHF
- získání licence A
- opakované pozorování členy KR

7. ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

7.1. Doba trvání

Koncepce rozhodčích žen by měla trvat minimálně 4 roky s průběžným vyhodnocováním 2x ročně v rámci KR ČSH, zprávu zpracuje a předloží vedoucí Koncepce rozhodčích žen. Dále pak pravidelně 1x ročně vždy po odehraném soutěžním ročníku předložením zprávy Exekutivě ČSH, zprávu zpracuje vedoucí Koncepce rozhodčích žen a předkládá předseda KR ČSH.

Čerpání výdajů je řešeno standardně přes sekretariát ČSH, každou výdajovou položku musí potvrdit předseda KR ČSH.

7.2. Činnosti KR ČSH

- sestavení pracovního týmu Koncepce rozhodčích žen;
- stanovení ustálených dvojic rozhodčích žen;
- vytipování perspektivních dvojic rozhodčích žen;

- zvýšené nasazování rozhodčích žen na soutěže ČSH;
- nominace rozhodčích na přátelské mezistátní utkání reprezentačních týmů žen;
- spolupráce s koordinátory KR KSH a participace na mentoringu;
- vyúčtování cestovních nákladů a odměn koordinátorům KSH – předseda KR ČSH;
- pravidelné vyhodnocení průběžného stavu projektu Koncepte rozhodčích žen a předkládání zprávy Exekutivě ČSH;
- určený člen KR ČSH – Daniela Radová vede celý projekt, další členové KR ČSH spolupracují.

7.3. Sekretariát ČSH

- standardní podpora (komunikace, vyřízení dokladů a plateb) v souladu s ostatními aktivitami KR ČSH;
- zajištění spolupráce s obdobnými projekty EHF - J. Konečný, vedoucí programu YRP EHF.

7.4. Činnosti KR KSH

Spoluúčast KSH a především aktivní zapojení členů KR KSH, respektive dalších osob, které KSH pověří a podpoří při práci na tomto projektu, je klíčovým faktorem úspěchu celého projektu.

Zdárný start projektu vyžaduje následující zapojení ze strany každého KSH:

- stanovení ustálených dvojic rozhodčích žen;
- vytipování perspektivních dvojic rozhodčích žen;
- zvýšené nasazování rozhodčích žen na soutěže KSH;
- spolupráce s koordinátory KR KSH;
- spolupráce s KR ČSH.

zpracovala KR ČSH

Vangelis Simu
předseda KR ČSH